

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta v právní věci žalobců: **a) K. N. a b) L. N., proti** žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. března 2016, č. j. KUKHK-8415/ZP/2016, **takto:**

- I. **Řízení o žalobě žalobce a) s e z a s t a v u j e .**
- II. **Žaloba žalobkyně b) s e z a m í t á .**
- III. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem ze dne 6. 1. 2016, č. j. OŽP/2073-2016/nyp 26565-2015/nyp, kterým byl žalobcům vyměřen odvod za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu v celkové výši 151.708,- Kč, konkrétně za trvalé odnětí části pozemkové parcely č. 1368/6 – orná půda o výměře odnětí 0,0132 ha v katastrálním území Dvůr Králové nad Labem pro účely výstavby rodinného domu.

Žaloba obsahovala v podstatě jedinou žalobní námitku. A to že níže specifikovaná ustanovení zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně zemědělského půdního fondu“), nejsou v souladu s ústavním pořádkem České republiky a nelze při jejich aplikaci dospět k ústavně-konformnímu výkladu.

Žalobci uvedli, že souhlas s odnětím dotčeného pozemku ze zemědělského půdního fondu byl vydán pro záměr zahájit na něm výstavbu novostavby rodinného domu. Předmětná část pozemku se nachází dle jejich tvrzení v zastavěném území obce Dvůr Králové nad Labem.

V návaznosti na to žalobci poukázali na znění § 9 odst. 2 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu v různých časových údobích. Toto ustanovení vždy upravovalo a nadále upravuje výjimky, při kterých není nutné žádat o souhlas s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu. V takových případech pak s odkazem na ustanovení 11 odst. 1 téhož zákona nevzniká ani povinnost hradit odvod.

Novelou č. 98/1999 Sb. byla do zákona o ochraně zemědělského půdního fondu zakotvena s účinností od 25. 5. 1999 výjimka, podle níž souhlasu orgánu ochrany zemědělského půdního fondu není třeba, má-li být ze zemědělského půdního fondu odňata půda na pozemcích, které jsou určeny pro stavby pro bydlení v zastavěném území (viz 9 odst. 2 písm. a) bod 5.). Toto ustanovení pak bylo de facto v téměř nezměněné podobě součástí zákona o ochraně zemědělského půdního fondu až do 31. 3. 2015, tj. po dobu cca 16 let. Dne 1. 4. 2015 nabyl účinnosti zákon č. 41/2015 Sb., dle něhož platila povinnost požádat o souhlas s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu i v případě pozemků, které jsou určeny pro stavby pro bydlení v zastavěném území. Tento právní stav platil i ke dni podání žaloby.

Dle žalobců by se ale mělo jednat o stav přechodný. Uvedli totiž, že v nejbližší době bude ve Sbírce zákonů publikována novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, podle které se do výše uvedeného ustanovení § 9 odst. 2 doplňuje věta, že souhlasu s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu není třeba v případě, že je ze zemědělského půdního fondu odňata půda na pozemcích, které jsou ve schválené územně plánované dokumentaci uvedeny jako plochy pro bydlení. Uvedená novela byla evidována jako sněmovní tisk č. 54310 a ke dni podání této žaloby již byla dle žalobců schválena parlamentem a podepsána prezidentem. Tato novela tedy de facto znovu zavádí výjimku, kdy souhlasu není třeba v případě staveb určených pro bydlení. Takovou stavbou určenou pro bydlení je rovněž novostavba rodinného domu, pro kterou byl žalobcům udělen souhlas s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu.

Žalobci vyjádřili přesvědčení, že ustanovení § 9 odst. 2 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění účinném od 1. 4. 2015 představuje diskriminační zacházení ve vztahu k určité skupině osob a porušuje princip rovnosti osob zakotvený v čl. 1 Listiny. Přijetím zákona č. 41/2015 Sb., kterým byla ze zákona vypuštěna výše specifikovaná výjimka z povinnosti získat souhlas s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu, totiž bylo dosaženo stavu, kdy povinnost provést odvod dopadá pouze na subjekty, které oznámily realizaci záměru spočívajícího ve výstavbě rodinného domu v zastavěném území v období od 1. 4. 2015. S ohledem na výše popsany legislativní vývoj lze ale očekávat, že tato povinnost již v nejbližší době platit nebude.

Přijetí zákona č. 41/2015 Sb. přitom zákonodárce nijak konkrétně nevysvětlil a neodůvodnil potřebu takto zásadního zásahu do práv subjektů, které mají v plánu

žádat o odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu. Tato skutečnost je dle žalobců o to více zarážející, že shora specifikovaná výjimka byla v právním řádu zakotvena po dobu cca 16 let, aniž by ustanovení o této výjimce činilo jakékoli výkladové či jiné problémy. S ohledem na přijetí novely zákona o ochraně zemědělského půdního fondu vedené jako shora citovaný sněmovní tisk lze tedy očekávat, že v tomto případě vznikne situace, kdy určitá skupina subjektů bude naprosto bezdůvodně diskriminována a budou pro ni platit jiné podmínky pouze z toho důvodu, že se rozhodla realizovat svůj záměr v určitém konkrétním krátkém období cca jednoho roku a několika měsíců.

Dle žalobců sice zákonodárce má možnost rozhodnout, že určité skupině poskytne méně výhod než jiné, avšak ani toto rozhodnutí nemůže spočívat na jeho libovůli. O zakázané rozdílné zacházení se jedná, pokud osoby nacházející se v obdobných nebo srovnatelných situacích těží z přednostního zacházení a pokud pro toto rozlišování není žádné objektivní rozumné zdůvodnění. Vyjádřili přesvědčení, že v tomto případě nelze rozdílné zacházení mezi osobami realizujícími obdobný záměr, pouze v různém čase, objektivně a rozumně odůvodnit. V souvislosti s tím odkázali žalobci na aplikaci ustáleného testu diskriminace (viz např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1267/10). Uložení povinnost hradit odvod za jinak zcela shodné situace, ale lišící se pouze v čase, jen pro některé ze subjektů nemá žádné objektivní a rozumné odůvodnění a nejedná se o volné uvážení státu, ale o jeho libovůli, v důsledku které dochází k naprosto marginálnímu porušení principu rovnosti, který je zakotven v čl. 1 Listiny.

Žalobci proto uzavřeli, že vydáním napadeného rozhodnutí byla porušena jejich ústavně zaručená práva, v čemž spatřovali jeho nezákonnost. Navrhli, aby je z toho důvodu krajský soud zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že ve svém rozhodnutí se vypořádal s odvolací námitkou, která však byla odlišná od námítky žalobní, neboť žalobci v ní namítali, že odvod za trvalé odnětí zemědělské půdy byl vyměřen v nesprávné výši. Následně žalovaný porovnal znění § 9 odst. 1 písm. a) bodu 5 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění účinném do 31. 3. 2015 a znění § 9 odst. 2 písm. a) bodu 2 téhož zákona ve znění účinném do 27. 6. 2016, tedy v době vydání napadeného rozhodnutí.

V návaznosti na to uvedl, že rodinný dům žalobců je umístěn na p. p. č. 1368/6 v katastrálním území Dvůr Králové nad Labem. Tedy na ploše, která je v územním plánu dané obce určena jako zastavitelná plocha pro výstavbu s funkčním využitím „Plochy smíšené obytné – venkovské“, v kterých je umožněna výstavba rodinných domů, ale tato plocha je mimo zastavěné území obce. Z toho plyne, že souhlasu s trvalým odnětím půdy pro výstavbu rodinného domu na tomto pozemku bylo zapotřebí vždy, protože se jedná o výstavbu rodinného domu mimo zastavěné území obce. Dodal, že dle novely zákona o ochraně zemědělského půdního fondu účinné od 28. 6. 2016 bude nutný souhlas se stavbou rodinného domu vždy. Navrhl proto zamítnutí žaloby.

Pokud je o výrok I. rozsudku, krajský soud konstatuje, že žalobce a) byl vyzván usnesením ze dne 16. 6. 2016, č. j. 30A 60/2016-12, a následně ještě výzvou ze dne 8. 7. 2016, č. j. 30A 60/2016-15, k zaplacení soudního poplatku ve stanovené

lhůtě. Žalobce a) této své povinnosti nedostál. Protože k zaplacení soudního poplatku ve stanovené lhůtě nedošlo, krajskému soudu nezbylo, než podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, řízení o žalobě žalobce a) zastavit.

Žádná překážka ale nebránila tomu, aby žalobu projednal, byť toliko ve vztahu k žalobkyni b), která vyměřený soudní poplatek řádně uhradila.

Krajský soud tedy přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vyšel přitom ze skutkového a právního stavu, který byl dán v době rozhodování správního orgánu. Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), když strana žalující ani žalovaný nevyslovili s tímto postupem soudu v zákonné lhůtě svůj nesouhlas.

Pro posouzení věci si krajský soud nejprve musel vyjasnit, zda dotčený pozemek žalobců, tedy pozemková parcela č. 1368/6 v katastrálním území Dvůr Králové nad Labem, je dle platného územního plánu města Dvůr Králové nad Labem v zastavěném území obce (jak v žalobě tvrdili žalobci) nebo v zastavitelném území (jak uvedl žalovaný ve vyjádření k žalobě; z tohoto závěru pak evidentně vycházely při svém rozhodování i správní orgány – viz čtvrtý odstavec odůvodnění prvoinstančního správního rozhodnutí).

Tuto skutečnost ověřil náhledem na veřejně přístupné webové stránky města Dvůr Králové nad Labem (www.mudk.cz; oddíl radnice - územní plánování - Územní plán Dvůr Králové nad Labem – právní stav po vydání Změny č. 1 - výkres základního členění území). Z uvedeného výkresu zachycujícího aktuální stav dotčeného pozemku (resp. stav době, kdy správní orgány udělily souhlas s jeho odnětím ze zemědělského půdního fondu, jakož i v době vydání napadeného rozhodnutí) je zřejmé, že tento pozemek se nenachází v zastavěném území obce, ale je územním plánem vymezen jako zastavitelná plocha.

Problematiku výjimek z udělování souhlasu pro odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu pro účely výstavby rodinného domu upravovalo:

- do 31. 3. 2015 ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) bod 5. zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, dle něhož *Souhlasu orgánu zemědělského půdního fondu podle odstavce 1 není třeba, má-li být ze zemědělského půdního fondu odňata půda na pozemcích, které jsou určeny pro stavby pro bydlení v zastavěném území.*
- od 1. 4. 2015 do 27. 6. 2016 ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) bod 2. zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, dle něhož *Souhlasu podle odstavce 1 není třeba, má-li být ze zemědělského půdního fondu odňata zemědělská půda v zastavěném území pro stavbu bydlení nebo veřejně prospěšnou stavbu umístěvanou v proluce o velikosti do 0,5 ha.*
- od 28. 6. 2016 ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) bod 1. a 2. zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, dle něhož *Souhlasu podle*

odstavce 1 není třeba, má-li být ze zemědělského půdního fondu odňata zemědělská půda v zastavěném území pro stavbu včetně souvisejících zastavěných ploch o výměře do 25 m², nebo veřejně prospěšnou stavbu umístěvanou v proluce o velikosti do 0,5 ha.

Pro úplnost krajský soud konstatuje, že pojem „zastavěné území“ je vymezen v § 58 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (v souvislosti s tím srovnaj závěry rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 12. 2014, č. j. 79 A 5/2014-33; dostupný na www.nssoud.cz).

Shora uvedené zjištění, že dotčený pozemek, resp. jeho část, u níž byl vydán příslušnými správními orgány souhlas s odnětím ze zemědělského půdního fondu, nebyl v době udělení tohoto souhlasu územním plánem města Dvůr Králové nad Labem vymezen jako součást zastavěného území obce, je pro posouzení věci zásadní. Za této situace totiž bylo třeba souhlasu orgánu ochrany zemědělského půdního fondu s jeho odnětím ze zemědělského půdního fondu jak za účinnosti zákona o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění do 31. 3. 2015, tak za účinnosti tohoto zákona ve znění od 1. 4. 2015 do 27. 6. 2016. V zákoně o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění účinném od 28. 6. 2016 pak možnost výjimky ohledně souhlasu s odnětím pozemku ze zemědělského půdního fondu za účelem výstavby stavby pro bydlení není zakotvena vůbec.

Jinými slovy, žalobci by potřebovali souhlas orgánu ochrany zemědělského půdního fondu s odnětím předmětného pozemku ze zemědělského půdního fondu, potažmo by museli splnit povinnost zaplatit vyměřený odvod za toto odnětí, za účinnosti kteréhokoliv ze shora citovaných znění § 9 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu.

Žalobní argumentace je tedy lichá, neboť vůbec nenastala situace, kterou žalobci považovali za protiústavní. Tedy situace, kdy by v určitém období coby stavebníci stavby k bydlení platit odvod za odnětí pozemku ze zemědělského půdního fondu nemuseli, následně v určitém období by jim zákon takovou povinnost ukládal, aby od ní následně zákonodárce zase upustil. O takový případ se v dané věci rozhodně nejedná.

Snad pro úplnost krajský soud dodává, že z důvodové zprávy k zákonu č. 184/2016 Sb., kterým se měnil zákon o ochraně zemědělského půdního fondu s účinností od 28. 6. 2016, lze skutečně vysledovat záměr, že by se v případě výstavby rodinných domů na zastavitelných plochách nevyžadoval souhlas orgánu ochrany zemědělského půdního fondu s odnětím pozemků ze zemědělského půdního fondu. Výsledek novely prezentující vůli zákonodárce je však přesně opačný, když v § 9 odst. 2 písm. a) bodě 2. byla slova „stavbu pro bydlení nebo“ zrušena. Tím zanikla daná výjimka pro jakékoliv stavby pro bydlení, a to i v zastavěném území obce.

Jak ale již krajský soud shora uzavřel, dotčený pozemek žalobců do zastavěného území obce vůbec zahrnut nebyl a není, tedy ustanovení § 9 zákona

o ochraně zemědělského půdního fondu se na něj nevztahovalo, a to ať už za účinnosti kteréhokoliv ze shora citovaných znění.

Z těchto důvodů krajský soud neshledal žalobu důvodnou a jako takovou ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V řízení byl úspěšný žalovaný, tedy by dle § 60 odst. 1 s. ř. s. měl proti neúspěšné straně žalující právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil. Z obsahu soudního spisu však plyne, že žalovanému nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 19. duben 2017

JUDr. Jan Rustch v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Renata Vašatová